ΕΤΟΣ Β΄. Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 11 Νοεμβρίου 1912 ΑΡΙΘ. 99.

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗι ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗι ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΙΚΟΣΤΗ ΕΚΤΗ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς Παύλου (Ε΄. 8—19).

Ἀδελφοί, ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε (ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ), δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. Καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε. Τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ᾽ αὐτῶν αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν, τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστι. Διὸ λέγει. Ἔγειραι ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ᾽ ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι. «Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ».

«Τέκνα φωτὸς» ὀνομάζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὡς ἠκούσαμεν εἰς τὸ σημερινὸν ἀνάγνωσμα, τοὺς Ἐφεσίους καὶ δι' αὐτῶν πάντας τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. «Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ» λέγει ὁ ἴδιος Ἰησοῦς Χριστὸς (Ἰωάν. ΙΒ΄ 46). «Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰωάν. Η΄ 12) ἐπαναλαμβάνει ὁ αὐτὸς ἀψευδὴς Κύριος. Κατὰ ταῦτα οἱ ἀκολουθοῦντες τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν, πολὺ δικαίως ὀνομάζονται «τέκνα φωτός», «υἱοὶ φωτός», ὡς φωτισμένοι ὑπὸ τοῦ θείου φωτὸς τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον διέλυσε καὶ ἐξεδίωξε τὸ ζοφερὸν σκότος, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ἡ ἀνθρωπότης πρὸ τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως. Ὡς τοιοῦτοι λοιπὸν—παραγγέλλει ὁ θεῖος Ἀπόστολος—χρεωστοῦμεν νὰ ζῶμεν καὶ νὰ πολιτευώμεθα, δῆλα δὴ «ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ», ἀγαθοποιοῦντες ὅλους ἀνεξαιρέτως φίλους καὶ ἐχθρούς, ἀποδίδοντες τὸ δίκαιον, ὅπου ὑπάρχει καὶ μηδένα ἀδικοῦντες, λέγοντες καὶ ὑποστηρίζοντες τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει πικραίνομεν δι' αὐτῆς τοὺς ἄλλους, δοκιμάζοντες ποῖα ἔργα εἶνε εὐάρεστα εἰς τὸν Κύριον καὶ ἐκτελοῦντες αὐτά. Φυσικὴ δὲ συνέπεια τῆς τοιαύτης ἡμῶν ζωῆς εἶνε νὰ μὴ λαμβάνωμεν μέρος εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἔργου εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀκάρπων ἔργων τῆς ἁμαρτίας, μᾶλλον δὲ νὰ ἀποτρέπωμεν καὶ τοὺς ἑαυτούς μας καὶ τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Διότι τὰ ἔργα τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ αὐτὰ τὰ γινόμενα κρυφίως, εἶνε αἰσχρὰ καὶ νὰ τὰ λέγῃ κἀνείς. Τὰ πάντα δὲ γίνονται φανερὰ καὶ ὑπάρχει ἐλπὶς διορθώσεως, ὅταν ἐλέγχωνται ὑπὸ τῶν φωτισμένων ὑπὸ τοῦ θείου φωτὸς ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο ὑπάρχει ὁ λόγος: ἐγείρου ὁ κοιμώμενος τὸν ὕπνον τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἀνάστησον τὸν ἑαυτόν σου ἀπὸ τὴν νέκραν αὐτήν, καὶ θὰ σὲ φωτίσῃ ὁ Χριστὸς διὰ τῆς θείας χάριτος. Προσέχετε λοιπὸν—λέγει—πῶς νὰ ζῆτε ὡς φρόνιμοι καὶ ὄχι ὡς ἀνόητοι, χωρὶς ν' ἀφίνετε νὰ περνᾷ ὁ καιρός σας ἀνωφελῶς, ὁ ὁποῖος εἶνε γεμᾶτος ἀπὸ κινδύνους· καὶ τοῦτο θὰ κατορθώσετε, ἐὰν ὡς φρόνιμοι ἄνθρωποι φροντίζετε νὰ μανθάνετε ποῖον εἶνε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀντὶ νὰ μεθύσκεσθε μὲ ποτὰ εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχει ἀσωτεία, φροντίζετε νὰ εἶσθε πλήρεις τοῦ ἁγίου Πνεύματος, δοξολογοῦντες καὶ μὲ τὸ στόμα καὶ μὲ τὴν καρδίαν τὸν Κύριον μὲ ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ ᾠδάς.

Πολὺ τιμητικός, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶνε ὁ τίτλος, τὸν ὁποῖον δίδει εἰς ἡμᾶς σήμερον ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὀνομάζων ἡμᾶς «τέκνα φωτός». Μεγάλην τιμὴν μᾶς δίδει, ἀλλὰ καὶ μεγάλας ὑποχρεώσεις μᾶς ἐπιβάλλει. Ὁ εὑρισκόμενος καὶ περιπατῶν εἰς τὸ σκότος, εἶνε πολὺ φυσικὸν καὶ νὰ μὴ κάμνῃ ὀρθὰ πράγματα, νὰ σκοντάπτῃ καὶ νὰ πίπτῃ, καὶ νὰ ἔχῃ ὡς δικαιολογίαν ἀρκετὰ λογικὴν ὅτι δὲν ἔχει φῶς νὰ τὸν ὁδηγῇ, ὅτι εὑρίσκεται μέσα εἰς μαῦρον σκότος καὶ δὲν βλέπει καὶ δὲν διακρίνει οὔτε τὰ πράγματα, οὔτε τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὰ πάσχει, καὶ αὐτὰ ἠμπορεῖ νὰ προβάλῃ πρὸς δικαιολογίαν του ὁ ἔχων τὸ δυστύχημα νὰ εἶνε ἐστερημένος τοῦ φυσικοῦ, τοῦ ὑλικοῦ φωτός. Ὁ εὑρισκόμενος καὶ περιπατῶν εἰς τὸ πνευματικὸν σκότος, ὁ μὴ διδαχθεὶς καὶ κατὰ συνέπειαν μὴ γνωρίζων «τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου» ὁ μὴ δεχθεὶς διὰ τῆς εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν

πίστεως αὐτοῦ τὸ θεῖον φῶς τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς πνευματικὴν τύφλωσιν διατελῶν, εἶνε ἐπίσης πολὺ φυσικὸν νὰ ὑποπίπτῃ εἰς τὴν ἁμαρτίαν, νὰ παρεκκλίνῃ ἀπὸ τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, τὴν ὁποίαν δὲν γνωρίζει, διότι δὲν τὴν ἐδιδάχθη, καὶ ἔχει ἐπίσης τὴν ἐλαφρυντικὴν περίπτωσιν, ὅτι ζῇ, ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, διότι δὲν ἐδιδάχθη τί εἶνε ἀρετή, διότι δὲν ἔχει τὸ πνευματικὸν φῶς, τὸ ὁποῖον φωτίζον νὰ ὁδηγῇ αὐτὸν εἰς τὸ ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον ν᾽ ἀπομακρύνῃ αὐτὸν ἀπὸ τὸ κακόν. Αὐτὰ ἐπίσης πάσχει καὶ αὐτὰς τὰς δικαιολογίας προβάλλει ὁ ἐστερημένος τὴν χάριν τοῦ θείου φωτός· «ὁ μὴ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας» (Λουκ. ΙΒ´ 48), λέγει ὁ Κύριος καὶ πολὺ δικαίως. Ἀλλ᾽ ὁ ἔχων τὸ σωματικόν του φῶς τέλειον, ὁ εὑρισκόμενος ὑπὸ τὴν λάμψιν ἀπλέτου φυσικοῦ φωτός, καὶ μὴ περιπατῶν ὀρθῶς, ἀλλὰ σκοντάπτων καὶ πίπτων ἀπεναντίας, ποίαν ἀπολογίαν δικαιοῦται νὰ προβάλῃ; Καὶ ὁ φωτιζόμενος καθ᾽ ἑκάστην ὑπὸ τοῦ λαμπροῦ φωτὸς τοῦ θείου λόγου, ὁ διδασκόμενος εἰς πᾶσαν στιγμὴν τοῦ βίου του ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ποῖον τὸ ὀρθόν, ποῖον τὸ δίκαιον, ποῖον τὸ πρέπον, ἀλλὰ πράττων ἀκριβῶς τὸ ἐναντίον, ὡς νὰ μὴ ἐδιδάχθη, ὡς νὰ διετέλει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνευματικοῦ σκότους, ὡς νὰ ἦτο πνευματικῶς τυφλός, ποίαν δικαιολογίαν δικαιοῦται νὰ προτείνῃ, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν εὐθύνην τῆς μὴ ἐκτελεσθείσης ὑποχρεώσεως, διὰ ν᾽ ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὴν δικαίαν τιμωρίαν, ἡ ὁποία τὸν περιμένει; Οὐδεμίαν ἀπολύτως. Διότι «ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου καὶ μὴ ἑτοιμάσας, μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλὰς» (αὐτ. 46). Μεγάλη λοιπὸν ἡ ὑποχρέωσις, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ὡς Χριστιανοὶ ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου διδασκόμενοι τὰ καθήκοντα ἡμῶν, «ὡς τέκνα φωτὸς» φωτιζόμενοι ὑπὸ τοῦ θείου φωτός, τὴν ὁποίαν ἐὰν δὲν ἐκπληρῶμεν μὲ ζῆλον καὶ προθυμίαν, μεγάλην ἐπίσης θὰ ἔχωμεν καὶ τὴν εὐθύνην ἀπέναντι τοῦ Δικαίου Θεοῦ, καὶ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀπολογίαν.

Ἀλλὰ μὲ ποῖον τρόπον ἆρά γε ἠμποροῦμεν νὰ περιπατῶμεν ὡς τέκνα φωτός, μὲ ποῖον τρόπον ἠμποροῦμεν νὰ ἐκπληρῶμεν τὴν μεγάλην μας ὑποχρέωσιν; Τὸν τρόπον, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, μᾶς διδάσκει ὁ ἴδιος, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωκε τὴν παραγγελίαν νὰ περιπατῶμεν ὡς τέκνα φωτός. Ὁ τρόπος εἶνε, ὡς ἠκούσατε «ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ, δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ». Ἀλλὰ τί ἐννοεῖ μὲ τὰς λέξεις ταύτας ὁ Ἀπόστολος; Νὰ ἐξετάζωμεν—λέγει—νὰ ζητῶμεν καὶ νὰ μανθάνωμεν ποῖα ἔργα εἶνε εὐάρεστα εἰς τὸν ἅγιον Θεόν, ποῖα συμφωνοῦν μὲ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὰ νὰ κάμνωμεν. Ἔχομεν, ἀγαπητοί, τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἔχομεν τὴν ἀλάνθαστον αὐτὴν Λυδίαν λίθον, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἠμποροῦμεν νὰ δοκιμάζωμεν τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς πράξεις μας ἀπαράλλακτα, ὅπως ὁ χρυσοχόος δοκιμάζει καὶ διακρίνει τὰ διάφορα μέταλλα ἐπάνω εἰς τὴν ὑλικὴν Λυδίαν λίθον καὶ ἐκτιμᾷ ἕκαστον ἀναλόγως τῆς ὑλικῆς του συστάσεως. Καὶ ὅσα μὲν εὑρίσκομεν ὅτι εἶνε σύμφωνα μὲ τὸν θεῖον Νόμον νὰ κάμνωμεν, ὅσα δὲ εὑρίσκομεν ὅτι δὲν εἶνε σύμφωνα νὰ ἀποφεύγωμεν ὡς ἔργα ἄκαρπα τοῦ σκότους, ὡς χαρακτηρίζει αὐτὰ ὁ Ἀπόστολος. Μὲ ἄλλας λέξεις νὰ κάμνωμεν ἀγαθωσύνην, δικαιοσύνην καὶ ἀλήθειαν. Ἀλλὰ πότε κάμνομεν, πότε

δεικνύομεν ἀγαθωσύνην; Ὅταν εἴμεθα καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ ἔργα μας ἀγαθοὶ πρὸς ὅλους· ὅταν καθαρίσωμεν τὴν καρδίαν μας ἀπὸ τὸν φθόνον, ἀπὸ τὸ μῖσος, ἀπὸ τὴν ἐκδίκησιν, ἀπὸ τὴν κακίαν· ὅταν ὄχι μόνον δὲν κάμνωμεν κακὸν εἰς τοὺς ἀδελφούς μας ἀνθρώπους, ἀλλὰ κάμνωμεν καλόν· ὅταν βοηθῶμεν τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην, ὅταν συντρέχωμεν εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων· ὅταν φροντίζωμεν διὰ τὴν τιμήν, περιουσίαν καὶ ζωὴν τῶν ἄλλων, καθὼς φροντίζομεν διὰ τὴν ἰδικήν μας· μὲ μίαν λέξιν, ὅταν κάμνωμεν τὸ ἀγαθόν, τότε εἴμεθα ἀγαθοί, τότε δεικνύομεν ἀγαθωσύνην. Πότε δὲ δικαιοσύνην; Ὅταν εἴμεθα δίκαιοι, ὅταν ἀποφεύγωμεν καὶ καταδιώκωμεν τὴν ἀδικίαν, ὅταν δὲν ἀποστερῶμεν τοὺς ἄλλους μήτε τὰ ὑλικὰ μήτε τὰ ἠθικὰ κεφάλαιά των, ὅταν ὑποστηρίζωμεν πάσῃ δυνάμει τὸ δίκαιον, ὅταν δὲν εἴμεθα πλεονέκται καὶ ἐκ τῆς πλεονεξίας κλέπται καὶ ἅρπαγες, ὅταν δὲν εἴμεθα ὑπερήφανοι καὶ ἐγωϊσταὶ καὶ ἐκ τοῦ ἐγωϊσμοῦ καταφρονηταὶ καὶ ὑβρισταὶ τῶν ἄλλων, ὅταν προστατεύωμεν τὸ δίκαιον, τότε εἴμεθα δίκαιοι, τότε δεικνύομεν δικαιοσύνην. Καὶ πότε ἀλήθειαν; Ὅταν ἀποφεύγωμεν τὸ ψεῦδος, ὅταν ἀπομακρύνωμεν καὶ ἀπὸ τὸν νοῦν καὶ ἀπὸ τὴν καρδίαν μας τὴν ἀπάτην, τὴν ἀνειλικρίνειαν καὶ τὴν δολιότητα. Ὅταν εἰς οἱανδήποτε τάξιν καὶ ἂν ἀνήκωμεν, οἱονδήποτε ἔργον καὶ ἂν κάμνωμεν, εἰς πᾶσαν περίστασιν ἀγαπῶμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ μισῶμεν τὸ ψεῦδος, ὑποστηρίζωμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ καταδιώκωμεν τὸ ψεῦδος, ὅταν καὶ μὲ θυσίαν τῶν ἀτομικῶν μας συμφερόντων καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς μας λέγωμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ μὲ λόγον καὶ μὲ ἔργον. Καὶ ἐπειδὴ καὶ τῆς ἀγαθωσύνης, καὶ τῆς δικαιοσύνης, καὶ τῆς ἀληθείας βάσις καὶ ῥίζα εἶνε ἡ ἀγάπη, καὶ χωρὶς αὐτὴν δὲν εἶνε ποτὲ δυνατὸν νὰ ὑπάρξωσιν αἱ ἀρεταὶ αὗται, διὰ τοῦτο δικαιούμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τότε μόνον δυνάμεθα νὰ περιπατῶμεν ὡς τέκνα φωτός, ὅταν ἔχωμεν τὴν εὐαγγελικὴν ἀγάπην ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, ὅταν κατ᾿ αὐτὴν κανονίζωμεν καὶ τὰς σκέψεις καὶ τὰ ἔργα μας, ὅταν εἰς πᾶσαν πρᾶξιν ἀναχωρῶμεν ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ εἰς αὐτήν, ὡς εἰς τέλος ἀποβλέπομεν, ὅταν μὲ ὀλίγας λέξεις «πάντα ἡμῶν ἐν ἀγάπῃ γίνωνται» κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀποστόλου (Ι. Κορ. ΙΣΤ΄ 14).

Λοιπόν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, μὴ φανῶμεν ἀνάξιοι τοῦ ὑψηλοῦ τίτλου, τὸν ὁποῖον μᾶς δίδει ὁ Ἀπόστολος, παραμελοῦντες τὰς ἱερὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει. Εἴμεθα τέκνα φωτός· ἂς λάμψωσι λοιπὸν τὰ ἔργα ἡμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ δοξάσωσι μὲν οἱ ἄνθρωποι τὸν οὐράνιον ἡμῶν Διδάσκαλον, διὰ νὰ ἀπολαύσωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς καὶ τὴν ἐπὶ γῆς εὐτυχίαν καὶ τὴν ἐν οὐρανῷ ἑτοιμασμένην διὰ τοὺς δικαίους βασιλείαν.

ΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΕΝΝΑΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

Β'.

«Οὐ ψευδομαρτηρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου »μαρτυρίαν ψευδῆ».

Εἰς τὴν προηγουμένην ὁμιλίαν κατεδείξαμεν ὅτι ἡ ἐννάτη τοῦ Θεοῦ Ἐντολὴ ἀπαγορεύει πάντα ἐν γένει τὰ διὰ τῆς γλώσσης διαπραττόμενα ἁμαρτήματα. Τοῦτο σημαίνει ἐν τῇ εὐρυτάτῃ αὐτοῦ σημασίᾳ τὸ ***οὐ ψευδομαρτυρήσεις.*** Σήμερον ἐξετάσωμεν τὴν στενοτέραν αὐτοῦ σημασίαν, ἤτοι αὐτὴν ταύτην τὴν σημασίαν τῆς ἐκφράσεως «***οὐ ψευδομαρτυρήσεις***».

Ψευδομαρτυρία εἶναι ἡ κατάθεσις ἡ γενομένη ἐνώπιον δικαστηρίου μεθ' ὅρκου κατὰ τῆς ἀληθείας. Παραδείγματος χάριν, διαπράττεται ἔγκλημά τι, ἢ ἁπλῶς πλημμέλημά τι καὶ γνωρίζεις ἢ ὑποτίθεται ὅτι γνωρίζεις τὸν δράστην τοῦ ἐγκλήματος ἢ τοῦ πλημμελήματος. Καλεῖσαι ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ καὶ δίδεις ὅρκον ὅτι θὰ εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην τὴν ἀλήθειαν.... Ἐὰν ἤδη δὲν εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν, ἢ ἐὰν παραμορφώσῃς τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν περικόψῃς αὐτήν, ἐὰν ἐνοχοποιήσῃς ἀθῷον, ἐὰν ἀπαλλάξῃς τὸν ἔνοχον, ἡ κατάθεσίς σου τότε εἶναι ψευδομαρτυρία, ἡ ὁποία εἶναι ἁμαρτία βαρυτάτη, ἁμαρτία θανάσιμος, ἐσχάτη ἀδικία, διότι παραβιάζει ὅλα τὰ δίκαια καὶ τὸ δίκαιον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ δίκαια τοῦ δικαστοῦ, καὶ τὰ δίκαια τοῦ ἀθῴου, καὶ τὰ δίκαια τῆς κοινωνίας.

Ἡ ψευδομαρτυρία παραβιάζει τὰ δίκαια τοῦ Θεοῦ, διότι ἡ μαρτυρία δίδοται ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Παναγίου αὐτοῦ ὀνόματος, καὶ ἑπομένως ἡ βέβηλος κατάχρησις αὐτοῦ τείνει εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν τὸν Θεὸν αὐτουργόν, συνεργόν, ἐγγυητὴν τοῦ ψεύδους τὸ ὁποῖον ἀποτολμᾷς. Ἰδοὺ διατί ἡ ψευδομαρτυρία εἶναι ἁμαρτία θανάσιμος.

Ἡ ψευδομαρτυρία παραβιάζει τὰ δίκαια τοῦ δικαστοῦ. Ὁ δικαστὴς περιεβλήθη τὸ ὑψηλὸν τουτο ἀξίωμα ὅπως προβαίνῃ εἰς ἀποφάσεις δικαίας. Τοῦτο ὅμως ἀδυνατεῖ νὰ πράξῃ, ὅταν οἱ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὰς δικαστικὰς διατυπώσεις ἀνακρινόμενοι ἀντὶ νὰ καταθέσωσι τὴν ἀλήθειαν καταθέτουσι ψευδῆ, ὅταν ψευδομαρτυρῶσιν.

Ἡ ψευδομαρτυρία παραβιάζει τὰ δίκαια τοῦ ἀθῴου. Ποῖος δ' εἶναι οὗτος ὁ ἀθῷος; Ὑποθέσατε ὅτι εἶναι ἡ σώφρων Σωσσάνα, ἡ ὁποία ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ψευδομαρτυρίας δύο κακούργων Πρεσβυτέρων καταδικάζεται νὰ θανατωθῇ διὰ λιθοβολισμοῦ. Εἶναι ὁ ἀθῷος Ναβουθαί, τοῦ ὁποίου ἐδήμευσαν δικαστικῶς τὴν ἄμπελον, ἣν εἶχε κληρονομήσει παρὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ γονέων, διότι δύο διεστραμμένοι ἄνθρωποι ἐψευδομαρτύρησαν ὅτι ἐκακολόγησε τὸν βασιλέα. Ὁ ἀθῷος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατ' αὐτοῦ ψευδομαρτυριῶν ἀπογυμνοῦται καὶ περιουσίας, καὶ τιμῆς, καὶ ἐλευθερίας, καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς, ἢ καὶ ὅλων τούτων ὁμοῦ καὶ δὴ ἀνεπανορθώτως, διότι ὁ δικαστὴς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἀπορρίπτῃ καταθέσεις τῶν ὁρκιζομένων μαρτύρων.

Τέλος, ἡ ψευδομαρτυρία παραβιάζει τὰ δίκαια τῆς κοινωνίας. Εἰς πᾶσαν ἄδικον ἀπόφασιν τῶν Δικαστηρίων ἡ προσβαλλομένη, ἡ ἀδικουμένη εἶναι αὐτὴ ἡ κοινωνία καὶ οὐχὶ πλέον τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ μέλος αὐτῆς. Καὶ ἰδοὺ πῶς. Δυνάμει ψευδομαρτυριῶν ἀθῳοῦται ὁ κακοῦργος καὶ ἀποφυλακίζεται Οὗτος ἤδη ἀποθρασύνεται ἕνεκα τῆς ἀτιμωρησίας καὶ εἰς πρώτην εὐκαιρίαν θὰ διαπράξῃ νέα καὶ φοβερώτερα ἐγκλήματα. Ἢ καλλίτερον ἂς ἀντιστρέψωμεν τὰ πράγματα. Ἐπὶ τῇ βάσει ψευδομαρτυριῶν ἀθῷός τις καταδικάζεται ἀδίκως μέν, ἀλλὰ νομίμως, νὰ ἀπολέσῃ τὴν περιουσίαν ἢ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, νὰ ριφθῇ εἰς τὰ δεσμά, ἢ νὰ θανατωθῇ. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ κοινωνία εἶναι ἡ ἀδικουμένη, διότι ἀδυνατεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν μόνον σκοπόν, δι' ὃν ἱδρύθη καὶ ὑφίσταται, ἤτοι νὰ προστατεύῃ τὴν ἰδιωτικὴν καὶ δημοσίαν περιουσίαν, τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἀτόμων καὶ τὴν δημοσίαν ἐν γένει τάξιν, τὸν ἀσθενῆ κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ, τὸν χρήσιμον πολίτην κατὰ τοῦ διεστραμμένου καὶ κακούργου, ταῦτα πάντα ἀδυνατεῖ νὰ πράξῃ ἕνεκα τῶν ψευδῶν εἰς πᾶσαν παρουσιαζομένην περίπτωσιν καταθέσεων, ἕνεκα τῶν ψευδομαρτυριῶν.

Ἐκ τῶν εἰρημένων καταδείκνυται, ὅτι ἡ ψευδομαρτυρία εἶναι ὄντως ἁμαρτία βαρυτάτη, εἶναι κακούργημα, εἶναι ἡ ἐσχάτη τῶν ἀδικιῶν, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁμοφώνως καταδιώκουσι καὶ καταδικάζουσι ταύτην καὶ αἱ πολιτικαὶ νομοθεσίαι καὶ οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Κανόνες καὶ Νόμοι, καὶ αὐτὴ ἡ ἁγία Γραφή. Κατὰ τὴν πολιτικὴν νομοθεσίαν ὁ ψευδομάρτυς τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν, ἢ μὲ προσωρινὰ καταναγκαστικὰ ἔργα, ἢ μὲ ἰσόβια τοιαῦτα, ἢ καὶ μὲ αὐτὴν τὴν θανατικὴν ποινήν· ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν νομοθεσίαν ὁ ψευδομάρτυς τιμωρεῖται ἐπίσης αὐστηρῶς ἀποκλειόμενος τῆς προσελεύσεως εἰς τὴν μετάληψιν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων. Ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ δὲ ἀναγινώσκομεν· «*βδέλυγμα Κυρίῳ χείλη ψευδῆ*», ἐάν, ἐντέλλεται ὁ Θεὸς εἰς τὸ Δευτερονόμιον, ἐάν τις ἀποδειχθῇ ψευδομάρτυς, εἰς τοῦτον νὰ ἐπιβάλληται ἀνοικτιρμόνως ἡ τιμωρία, ἥτις θὰ ἐπεβάλλετο εἰς τὸν καταδικασθησόμενον ἐὰν ἡ μαρτυρία θὰ ἦτο ἀληθής· «*ἐὰν δὲ καταστῇ μάρτυς ἄδικος* » *κατὰ ἀνθρώπου.... καὶ ποιήσετε αὐτῷ ὃν τρόπον ἐπονηρεύσατο ποιῇ-*

» *σαι κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.... οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ·*
» *ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος,*
» *χεῖρα ἀντὶ χειρός, πόδα ἀντὶ ποδός*». Ὁ Προφήτης Ζαχαρίας εἶδεν ἐν ὁράματι «*δρέπανον πετόμενον μήκους πήχεων εἴκοσι καὶ πλάτους πήχεων*
» *δέκα*». Ἐρωτήσας δὲ τί εἶναι τοῦτο; Ἤκουσεν. «*Αὕτη ἡ ἀρὰ ἡ ἐκπο-*
» *ρευομένη ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· διότι πᾶς ὁ κλέπτης ἐκ τούτου*
» *ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται, καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος (ἤτοι ὁ ἐνόρκως ψευ-*
» *δομαρτυρῶν) ἐκ τούτου ἐκδικηθήσεται. Καὶ ἐξοίσω αὐτό, λέγει Κύριος*
» *Παντοκράτωρ, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου, καὶ εἰς τὸν*
» *οἶκον τοῦ ὀμνύοντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει, καὶ καταλύσει ἐν*
» *τῷ μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ συντελέσει αὐτόν, καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ, καὶ*
» *τοὺς λίθους αὐτοῦ*».

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνοι οἱ μάρτυρες εἰς τοὺς ὁποίους ἀπαγορεύεται τὸ ψευδομαρτυρεῖν, ψευδορκεῖν καὶ ἐπιορκεῖν. Δὲν ἐπιτρέπεται τὸ τοιοῦτον οὔτε εἰς τοὺς ἐνάγοντας, οὔτε εἰς τοὺς ἐναγομένους, οὔτε εἰς τοὺς δικηγόρους, οὔτε εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς, καὶ ἐν γένει εἰς πάντας τοὺς λαμβάνοντας μέρος εἰς τὰς δίκας. Ἔνοχοι ψευδομαρτυρίας ἦσαν οἱ καλέσαντες καὶ ἑλκύσαντες εἰς τὴν ἀγορὰν τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν τῶν Φιλίππων κραυγάζοντες, «*οὗτοι οἱ ἄνθρω-*
» *ποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες*».... Ἀλλὰ καὶ οἱ δικασταὶ τούτων, «*οἱ στρατηγοὶ*», οἱ ὁποῖοι χωρὶς νὰ ἀκούσωσι τὴν ἀπολογίαν τῶν κατηγορουμένων «*ἐκέλευον ραβδίζειν*» ἐγένοντο ὀλιγώτερον ἔνοχοι; Ἔνοχοι ψευδομαρτυρίας ἦσαν οἱ ψευδομάρτυρες οἱ καταθέσαντες ἐν τῷ συνεδρίῳ κατὰ τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου· «*ὁ ἄνθρωπος*
» *οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου*
» *καὶ τοῦ νόμου....*» Ἀλλ' οἱ δικασταὶ οἱ ὁποῖοι ἔφραξαν, «*συνέσχον τὰ*
» *ὦτα αὐτῶν*», διὰ νὰ μὴ ἀκούωσι τὴν ἀπολογίαν αὐτοῦ, ἐγένοντο ὀλιγώτερον ἔνοχοι; Ἔνοχοι ἦσαν οἱ ψευδομάρτυρες οἱ κατὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ψευδομαρτυρήσαντες.... Ἀλλ' ὁ ἡγεμὼν Πόντιος Πιλάτος ὁ παρὰ τὰς τύψεις καὶ τὰς διαμαρτυρίας τῆς ἑαυτοῦ συνειδήσεως ἐξενεγκὼν τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν.... ἀλλ' οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι, ὁ ἀρχιερεὺς Καϊάφας καὶ ὅλον τὸ Συνέδριον.... ἀλλ' οἱ ἐνάγοντες, οἱ μαινόμενοι καὶ λυσσῶντες Ἰουδαῖοι, ὅλοι οὗτοι ἐγένοντο ὀλιγώτερον ἔνοχοι;

Ἐκ τῶν εἰρημένων κατανοεῖτε ὅτι ἀθετοῦσι καὶ παραβαίνουσι τὴν ἐννάτην τοῦ Θεοῦ Ἐντολὴν α΄) οἱ ψευδομάρτυρες οἱ καταθέτοντες ψευδῆ πρὸς παραπλάνησιν τῆς δικαιοσύνης καὶ στραγγαλισμὸν τῆς ἀληθείας, β΄) ὁ δικαστής, ὅστις δὲν ἐκπληροῖ εὐσυνειδήτως καὶ ἐν φόβῳ Θεοῦ τὸ ἑαυτοῦ καθῆκον· ὁ δικαστὴς ὅστις χαρίζεται εἰς φιλίας, ἢ δέχεται δῶρα καὶ ἐν γένει προσωποληπτεῖ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης· γ΄) ὁ ἔνορκος ὅστις ἐκ προκαταλήψεως ἢ ἐξ ἀπροσεξίας λέγει ναί, ὅταν πρέπει νὰ εἴπῃ ὄχι, καὶ ὄχι ὅταν πρέπει νὰ εἴπῃ ναί. Τίς ἀγνοεῖ τὰ ἐπακόλουθα τοῦ ναὶ

τούτου ἢ τοῦ ὄχι, καὶ μάλιστα προκειμένου περὶ κακουργημάτων; δ') ὁ διαιτητής, ὁ ἐνάγων, ὁ δημόσιος κατήγορος, ὁ δικηγόρος, αὐτὸς οὗτος ὁ κατηγορούμενος, ὅταν ἕκαστος τούτων δὲν προσκολλᾶται εἰς τὸ δίκαιον, ἀλλὰ δι᾿ οἱονδήποτε λόγον σφαγιάζουσι τὴν δικαιοσύνην. Παραβαίνει τὴν ἐντολὴν ταύτην τοῦ Θεοῦ ὁ διαιτητὴς ἐκεῖνος, ὅστις ἐν ᾧ οὔτε μόρφωσιν, οὔτε πεῖραν, οὔτε ἱκανότητα ἐν γένει δικαστικὴν κέκτηται, ἐν τούτοις ἀναλαμβάνει εὐθύνας δικαστοῦ. Ὁ ἐνάγων ἐκεῖνος, ὅστις διὰ νὰ κερδίσῃ χρηματικόν τι ποσὸν διὰ τὸ προσγενόμενον αὐτῷ ἀδίκημα ἢ τὴν προσβληθεῖσαν τιμὴν αὐτοῦ προβάλλει ὑπερβολικὰς καὶ ἀδίκους ἀξιώσεις. Ὁ δημόσιος κατήγορος, ὅστις ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ ἀπομακρύνεται τῆς ἀληθείας ἐκθέτων τὰ πράγματα μεροληπτικῶς καὶ οὐχὶ ὅπως πράγματι ἔχουσιν. Ὁ δικηγόρος ἐκεῖνος, ὅστις διὰ νὰ κερδίσῃ τὴν δίκην του, περὶ τῆς ὁποίας εἶναι πεπεισμένος ὅτι δὲν εὑρίσκεται ἐν τῷ δικαίῳ, καταφεύγει εἰς δόλους, ψεύδη, σοφίσματα, τὰ ὁποῖα ὅλα ἔχουσι σκοπὸν, πολλάκις δὲ καὶ ἀποτέλεσμα, τὴν παραπλάνησιν τῆς δικαιοσύνης. Τέλος ὁ κατηγορούμενος, ὅστις, νομίμως καὶ δικαίως ἐναγόμενος, ψεύδεται πρὸς τὸν ἐπερωτῶντα αὐτὸν δικαστὴν, ὁ ὁποῖος ἀντιπροσωπεύει τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸν Θεόν, ἐνεργεῖ ἐν ὀνόματι τῆς κοινωνίας, καὶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ, δικαιοῦται νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ τοῦ κατηγορουμένου, ἐὰν οὗτος εἶναι ὄντως ἔνοχος.

Τέλος, ὁ δικαστὴς, ὁ ἔνορκος, ὁ διαιτητὴς, ὁ δικηγόρος καὶ λοιποὶ, οὗτοι εἶναι ὀλίγοι. Τὸ πλῆθος τὸ μέγα εἶναι οἱ μάρτυρες. Λοιπὸν ὅταν κλητευώμεθα ὡς μάρτυρες καὶ νομίμως ἀνακρινώμεθα, ἂς λέγωμεν τὴν ἀλήθειαν, τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν, οὐδὲν πλέον, οὐδ᾿ ἔλαττον τῆς ἀληθείας, ἐν πάσῃ εὐθύτητι, εἰλικρινείᾳ καὶ ἁπλότητι. Κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τούτου δὲν πρέπει νὰ ἐπηρεάζῃ ἡμᾶς προσωπικὴ συμπάθεια. Μακρὰν ἀφ᾿ ἡμῶν αἱ συνειθισμέναι ἐκεῖναι προφάσεις: Θὰ ἀπολεσθῇ ὁ δεῖνα ἄνθρωπος, ἢ θὰ ἀτιμασθῇ ἡ δεῖνα οἰκογένεια, ἐὰν καταθέσω ὅ,τι γινώσκω.... ἢ ὁ δεῖνα εἶναι φίλος μου, καὶ ἑπομένως δὲν τολμῶ νὰ μαρτυρήσω κατ᾿ αὐτοῦ.... Τὴν δικαιοσύνην ὀφείλομεν, ἀδελφοί μου, νὰ προτιμῶμεν πρὸ παντός. Τὸ γενικὸν συμφέρον τοῦ ἰδιωτικοῦ συμφέροντος. Καὶ ἡ φιλία αὐτὴ δέον νὰ θυσιάζηται ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Γνωστὴ εἶναι ἡ ἀρχαία παροιμία· ***Φίλος μὲν ὁ δεῖνα, ἀλλὰ φιλτάτη ἡ ἀλήθεια.***

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί! Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ τοῦ Προφήτου Ζαχαρίου ἐντέλλεται ἡμῖν νὰ ἀποφεύγωμεν τὰς ψευδομαρτυρίας καὶ ψευδορκίας, διότι ταῦτα μισεῖ ὁ Θεός· «*Λόγον καὶ ὅρκον ψευδῆ μὴ » ἀγαπᾶτε, διότι ταῦτα ἐμίσησα, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ*». Μισήσωμεν καὶ ἡμεῖς, τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, τὸ ψευδομαρτυρεῖν καὶ ψευδορκεῖν, τὰ ὁποῖα μισεῖ καὶ ὁ οὐράνιος ἡμῶν Πατήρ. Μισήσωμεν τὸ ψεῦδος καὶ ἀγαπήσωμεν τὴν ἀλήθειαν, διότι κατὰ τὸν σοφὸν Σολομῶντα, τὰ ἀρεστὰ τῷ Θεῷ εἶναι τὸ ἀληθεύειν καὶ ποιεῖν δίκαια· «*ποιεῖν δίκαια καὶ ἀλη- » θεύειν ἀρεστὰ παρὰ τῷ Θεῷ*».